

УДК 378.016:355.541.2

DOI <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2023.80.2.21>

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З ВОГНЕВОЇ ПІДГОТОВКИ

Зеленський Є.С.,
старший викладач
кафедри тактико-спеціальної підготовки
Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5345-1513>

Задорожня Р.В.,
курсантка 4-го курсу
Навчально-наукового інституту права та підготовки фахівців
для підрозділів Національної поліції
Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

Фісун Н.О.,
курсантка 4-го курсу
Навчально-наукового інституту права та підготовки фахівців
для підрозділів Національної поліції
Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

Зеленський Є.О., Задорожня Р.В., Фісун Н.О. Використання інтерактивних методів навчання під час проведення практичних занять з вогневої підготовки.

У цій статті досліджується використання інтерактивних методів навчання під час проведення практичних занять з вогневої підготовки. Розглянуто ефективність і практичні переваги використання сучасних технологій та інтерактивних підходів для підвищення навчального процесу у правоохоронній діяльності. Проаналізовано результати досліджень та приклади успішного впровадження інтерактивних методів навчання під час вогневої підготовки, що сприяє покращенню навичок та знань майбутніх правоохоронців.

У статті також розглядаються різні інструменти та технології, що можуть бути використані для інтерактивного навчання з вогневої підготовки, такі як віртуальна реальність, симулятори стрільбищ та системи моніторингу навичок. Висвітлюється важливість залучення військових до активної участі в навчальному процесі, а також взаємодія між викладачами та правоохоронцями під час навчання. Описані практичні рекомендації щодо впровадження інтерактивних методів навчання в контексті вогневої підготовки для досягнення більш високого рівня підготовки та ефективності військових операцій.

Проаналізовано підходи до інтерактивного навчання, такі як симуляції, ігри, віртуальна реальність, практичні вправи та змагання, зокрема їх переваги у сприянні навичку та знанням вогнепальної зброї. Дослідження описує взаємодію учасників під час інтерактивних занять, наголошуючи на ролі співпраці та взаємодії в навчальному процесі. Також розглядається вплив цих методів на покращення розуміння матеріалу та забезпечення ефективного навчання. Результати дослідження є вагомим внеском у розуміння та використання інтерактивних методів навчання у сфері вогневої підготовки, підкреслюючи їх важливість для підвищення ефективності та інтересу до навчання, а також покращення навичок у цій галузі.

Ці інтерактивні методи сприяють підвищенню ефективності навчання та практичного застосування навичок вогневої підготовки, забезпечуючи краще засвоєння матеріалу та підготовку до реальних ситуацій.

Ключові слова: вогнева підготовка, поліцейський, інтегральне навчання, практичні заняття, методи навчання, інтерактивні методи.

Zelenskyi E.O., Zadorozhnyia R.V., Fisun N.O. Using interactive learning methods during practical exercises on fire training.

This article examines the use of interactive learning methods during practical exercises on fire training. The author considered the effectiveness and practical advantages of using modern technologies and interactive approaches to improve the educational process in the law enforcement context. The article analyzes the results of research and provides examples of successful implementation of interactive training methods during fire training, which contributes to improving the skills and knowledge of future law enforcement officers.

The article also discusses various tools and technologies that can be used for interactive fire training, such as virtual reality, range simulators, and skill monitoring systems. The importance of involving the military in active participation in the training process, as well as the interaction between instructors and law enforcement officers during training, is highlighted. Practical recommendations for the implementation of interactive training methods in the context of fire training to achieve a higher level of training and effectiveness of military operations are described.

Interactive learning approaches such as simulations, games, virtual reality, practical exercises and competitions are analyzed, particularly their advantages in promoting firearms proficiency and knowledge. The study describes the interaction of participants during interactive classes, emphasizing the role of cooperation and interaction in the learning process. The impact of these methods on improving the understanding of the material and ensuring effective learning is also considered. The results of the study provide an important contribution to the understanding and use of interactive training methods in the field of fire training, emphasizing their importance for increasing the effectiveness and interest in training, as well as improving proficiency in this area.

These interactive methods help increase the effectiveness of training and the practical application of fire training skills, ensuring better learning of the material and preparation for real situations.

Key words: fire training, police officer, integrated training, practical classes, training methods, interactive methods.

Постановка проблеми. Вогнева підготовка є невід'ємною частиною правоохоронної діяльності та тренувань, і вимагає високого рівня майстерності та професійної підготовки. У сучасному світі, де технології та методи навчання постійно розвиваються, важливо досліджувати можливості використання інтерактивних підходів під час практичних занять з вогневої підготовки. Сучасну вогневу підготовку важко уявити без інновацій, які допомагають сформувати стійкі знання алгоритмів застосування та використання зброї та навички стрільби в поліцейських під час виконання службових завдань [7, с. 24].

У сучасному середовищі, де ситуації можуть змінюватися швидко та вимагають швидких та раціональних рішень, інтерактивні методи навчання можуть забезпечити працівникам поліції реалістичні сценарії та можливість ефективно вправлятися у вирішенні складних завдань. Також питання доступності сучасних технологій, таких як віртуальна реальність і симулятори стрільби вони можуть бути використані для підвищення рівня підготовки працівників поліції.

Стан опрацювання цієї проблематики, питання удосконалення вогневої підготовки правоохоронних органів вивчали Д. Баулін, Є. Гурський. У працях О. Мисливої, Д. Бодирева, А. Наточого зазначено, що на даний час недостатньо враховується потенціал інноваційних технологій і методів інтерактивного навчання для підвищення якості занять з вогневої підготовки із здобувачами ЗВО [6]. Дослідники відзначили потребу впровадження комплексного підходу до вогневої підготовки у навчальний процес, який включає навчально-тренувальне забезпечення.

Метою статті «Використання інтерактивних методів навчання під час проведення практичних занять з вогневої підготовки» є вивчення, аналіз та розгляд можливостей та переваг використання інтерактивних методів навчання під час проведення практичних занять з вогневої підготовки.

Виклад основного матеріалу. Інтерактивні методи навчання - це підхід до освіти, де здобувачі беруть активну участь у навчальному процесі, взаємодіючи з викладачем, один з одним і навчальним матеріалом. Ці методи покликані створити сприятливе середовище для обміну інформацією, обговорення та вирішення завдань, сприяючи кращому розумінню та запам'ятовуванню матеріалу. Вони можуть включати в себе дискусії, проекти, групову роботу, використання технологій та інші активні методи, спрямовані на залучення правоохоронців до навчання [1].

Під час проведення практичних занять з вогневої підготовки з поліцейськими, інтерактивні методи навчання можуть включати:

- симуляції вогневих ситуацій (спеціальні вогневі тренажери та симуляційні вправи, які дозволяють поліцейським відпрацьовувати навички у керуванні вогнепальною зброєю та реагуванні на реальні ситуації);
- групові вправи (робота у командах для вивчення тактики, спільного планування);
- подання звітів та обговорення результатів (поліцейські можуть ділитися своїми досвідами та вивчати з помилок і успіхів інших учасників);
- використання імітаційної зброї та практичні стрільби (навчання у найбільш наближених до реальності умовах);
- рольові ігри (відтворення реальних ситуацій, щоб поліцейські могли вивчити способи ефективної реакції);
- використання технології (відеосимуляції, віртуальна реальність та інші інтерактивні засоби для навчання) [2].

Інтерактивні методи допомагають поліцейським засвоювати навички з вогневої підготовки ефективно та безпечно, враховуючи реальні умови їх роботи.

Використання інтерактивних методів навчання під час проведення практичних занять з вогневої підготовки для працівників правоохоронних органів може мати декілька значущих переваг: інтерактивні методи навчання створюють умови для активної участі учасників, що підвищує їх зацікавленість та мотивацію, працівники правоохоронних органів можуть набути практичні навички з вогневої підготовки через реалістичні симуляції та вправи, використання інтерактивних методів дозволяє навчати учасників керувати вогнепальною зброєю та реагувати на стрільбу в безпечних умовах, зменшуючи ризик травм, групові вправи та рольові ігри допомагають поліцейським вчитися працювати разом в стресових ситуаціях, взаємодія з навчальним матеріалом у формі симуляцій і групових вправ допомагає зберегти знання та навички [3].

У результаті це може покращити загальну ефективність підготовки працівників правоохоронних органів, зробивши їх більш підготовленими до реальних ситуацій. Існує багато прикладів успішного впровадження інтерактивних методів навчання під час вогневої підготовки. Поліцейські використовують інтерактивні тренажери для стрільби, де вони вправляються у реальних сценаріях з використанням імітаційної зброї. Це допомагає покращити їх точність та реакцію на стрільбу. Використання віртуальної реальності дозволяє поліцейським тренувати реакцію на стресові ситуації та вивчати тактику у віртуальних інтерактивних середовищах.

Існує багато технологій, які можуть бути використані для інтерактивного навчання вогневої підготовки. Ось кілька прикладів:

1. віртуальна реальність дозволяє створювати іммерсивні симуляції вогневих ситуацій, де поліцейські або військовослужбовці можуть тренувати навички стрільби та реагування на реалістичні сценарії;
2. розширена реальність може бути використана для створення інтерактивних сценаріїв навчання в реальному середовищі;
3. симулятори вогневої підготовки, які відтворюють реальні умови, дозволяють навчатися використовуючи імітаційну зброю;
4. мобільні додатки для смартфонів та планшетів можуть містити інтерактивні вправи та ігри для покращення навичок стрільби та тактичних вмій;
5. спеціалізовані програмні комплекси можуть об'єднувати різні технології для створення комплексних інтерактивних симуляцій для вогневої підготовки;

Ці технології допомагають зробити навчання з вогневої підготовки більш реалістичним, безпечним та ефективним для працівників правоохоронних органів та військових.

Використання інтерактивних методів навчання під час проведення практичних занять з вогневої підготовки може стикатися з деякими проблемами, серед яких: впровадження сучасних технологій, таких як віртуальна реальність, може бути дорогим процесом, і не всі правоохоронні органи мають фінансові можливості для придбання та підтримки таких систем [4]. Сучасні технології вимагають підготовки викладачів та технічного обслуговування, що також може бути витратним. Навіть інтерактивні симуляції можуть не завжди передавати всі аспекти реальних вогневих ситуацій, що може призвести до недооцінки певних аспектів підготовки. В разі відмови технічних систем навчання, навчання може бути призупинено, і це може бути критичним у важливий момент. Занадто інтенсивне користування віртуальною реальністю може призвести до того, що поліцейські чи військовослужбовці стануть занадто привченими до віртуального середовища і можуть втратити реальний «чуття» ситуації [5].

Сьогодні вогневу підготовку неможливо уявити без інновацій, які допомагають розвинути навички застосування та використання зброї та навички стрільби в поліцейських під час виконання службових завдань. Разом з цим повна відмова від традиційних підходів до вогневої підготовки з переходом на найновіші технології не завжди призводить до передбачуваних результатів на практиці застосування та використання вогнепальної зброї. [7, с. 24].

Для вирішення проблем, пов'язаних з використанням інтерактивних методів навчання під час проведення практичних занять з вогневої підготовки, можна вжити наступні способи: знаходження додаткових джерел фінансування для придбання та підтримки сучасних технологій, наприклад, шляхом залучення грантів, спонсорської допомоги або публічно-приватних партнерств. Вибір технологій та систем навчання, які найкраще відповідають конкретним потребам та можливостям правоохоронних органів, з урахуванням їхніх фінансових можливостей. Забезпечення належної підготовки та підтримки персоналу, який відповідає за використання та обслуговування технологій, для максимальної ефективності та безпеки.

Висновок полягає в тому, що використання інтерактивних методів навчання під час вогневої підготовки для працівників правоохоронних органів є ефективним та динамічним способом підвищення їхньої готовності до реальних ситуацій. Технології, такі як віртуальна реальність, розширена реальність, симулятори та інші інтерактивні засоби, допомагають поліцейським та військовим набувати практичні навички та відпрацьовувати тактику в безпечних умовах. Це покращує їхню реакцію на надзвичайні ситуації та допомагає зберігати знання. Інтерактивне навчання сприяє залученню учасників, розвитку командної роботи та зменшенню ризику травм. У результаті цього, працівники правоохоронних органів набувають необхідну підготовку для ефективної роботи у вогневих ситуаціях, забезпечуючи більшу безпеку та захист для суспільства.

Інтерактивні методи навчання дозволяють підвищити ефективність навчання вогневої підготовки, оскільки вони створюють умови для активної участі учасників і надають можливість відпрацьовувати навички у реалістичних сценаріях. Такий підхід сприяє кращому засвоєнню матеріалу, поліпшує точність стрільби, реакцію на стресові ситуації і зберігає знання в довгостроковій перспективі.

Технології, такі як віртуальна реальність та розширена реальність, перетворюють навчання вогневої підготовки в іммерсивний процес, який реалістично відображає робочі умови, допомагаючи працівникам правоохоронних органів навчатися без реальних ризиків для життя. Це також знижує витрати на вогневу підготовку, оскільки не потрібно витрачати багато амуніції та ресурсів на реальних стрільбинах.

Висновок. Використання інтерактивних методів навчання під час практичних занять з вогневої підготовки є ефективним та важливим елементом для отримання глибшого розуміння та підвищення навичок у цій області. Інтерактивні методи створюють зручні умови для курсантів та сприяють підвищенню зацікавленості та залученню до процесу навчання. Ці методи дозволяють практикувати вміння у реальних або симульованих ситуаціях, що сприяє покращенню техніки та стратегій використання вогнепальної зброї. Вони можуть включати симуляції, ігри, віртуальну реальність, практичні вправи та змагання, де курсанти мають можливість застосовувати знання у реальних чи контрольованих умовах.

Ці методи сприяють активній взаємодії між викладачем та курсантом, підвищуючи рівень співпраці та взаєморозуміння. Крім того, вони дозволяють викладачам швидше відстежувати прогрес курсантів та забезпечують можливість коригувати підхід до навчання на льоту, враховуючи потреби конкретних особистостей. Інтерактивні методи навчання під час практичних занять з вогневої підготовки не лише забезпечують підвищення ефективності процесу навчання, а й стимулюють зацікавленість, розвивають навички та сприяють кращому засвоєнню матеріалу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Основи вогневої підготовки: навч. посіб. / М.М. Удяньський, І.О. Толкунов, О.О. Бондаренко, В.В. Матухно, В.М. Олекса. Харків: НУЦЗУ, 2020. 147 с.
2. Гарбузов О.А., Меленті Є.О., Пономарьов В.О. Вогнева підготовка: довід. Харків: Інститут підготовки юридичних кадрів для СБ України Національного юридичного університета ім. Ярослава Мудрого, 2017. 212 с.
3. Жбанчик А.В., Комісаров О.Г., Тимофеев В.П. Вогнева підготовка: навч.-метод. посіб. Дніпро: ДДУВС, 2017. 149 с.

4. Курс стрільб зі стрілецької зброї та бойових машин (КС СЗ і БМ), затверджений наказом ГШ ЗСУ від 17.04.2018 р. № 160.
5. Туртаєв Ю.В. Стрілецька зброя та вогнева підготовка. Частина I. Озброєння підрозділів Збройних сил України: навч. посіб. Миколаїв: МНУ імені В.О. Сухомлинського, 2017. 218 с
6. Наточий А.Д. Шляхи вдосконалення та модернізації процесу вогневої підготовки працівників Національної поліції України. Правові аспекти застосування прийомів рукопашного бою при силовому затриманні та проблемні питання надання домедичної допомоги: матеріали Всеукр. круглого столу (м. Дніпро, 05.02.2021). Дніпро: ДДУВС, 2021. С. 120–122.
7. Мислива О.О., Бодирєв Д.А. Вогнева підготовка: інновації vs традиції. Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. 2021. № 1. С. 23–28.